

HET SCHRIKBEWIND TE HOEGAARDEN

39. HOEGAARDIERS ONDER NAPOLEON (1800 - 1814)

We willen de periode van Napoleon niet afsluiten, zonder de namen te vermelden van de Hoegaardiers, die onder de Keizer hebben of hadden moeten dienen. Noteer dat wij slechts deze kennen van hen die sneuvelden of in hospitalen stierven (door uittreksel van overlijden) en van hen die veroordeeld werden wegens dienstweigering aan de Conscriptie of desertie uit het leger (door de vonnissen van de Krijgsraad).

Al deze jongelingen waren natuurlijk tegen Bonaparte, maar zij die op normale wijze hun 5 jaren dienstdienst verbrachten

en vooral deze die onder de bevelen van Napoleon aan de gevechten deelnamen, waren achteraf echter fier onder de Keizer te hebben gediend en de Medaille van St. Helena te bekomen. Om beter te begrijpen in welke periode zij hun dienstdienst doorbrachten, volgt hieronder eerst een korte historiek van Napoleons veldslagen.

Na de mislukking van de invasie tegen Engeland, door de vernieling van de Franse vloot aan Cap Finistère, sloten de Britten in 1805 een nieuw verbond met Oostenrijk en Rusland. Dadelijk begaf Napoleon zich nochtans naar Oostenrijk trok over de Rijn, veroverde de stad Ulm, won op 2 december 1805 de slag van Austerlitz en bezette Wenen. De Oostenrijkers waren verslagen en de Russen tot de aftocht gedwongen.

Alsdan nam Pruisen de plaats van Oostenrijk in, maar de Keizer behaalde nieuwe overwinningen te Schleitz en Saalfeld, waar de Prins Ludwig van Pruisen de dood vond, en dreef in 1806 tijdens de gevechten van Iéna en Auerstadt, de Pruisische legers uiteen, zonder dat de Russen de tijd hadden tussen te komen.

Na de bezetting van de Pauselijke Staten, ingevolge de blokkade, viel Napoleon in februari 1807 de Russen aan. Ten koste van zware offers overwon hij bij Eylau (februari 1807) en Friedland op 14 juni 1807, veroverde Dantzig en Königsberg en sloot het verdrag van Tilsitt (juni 1807) waardoor de vrede in het Oosten terugkeerde.

In november 1807 bezette hij Lissabon en veroverde Portugal, die de blokkade niet eerbiedigde. Vervolgens viel hij Spanje aan, die tussen Frankrijk en Portugal lag en Frankrijk vijandig gezind was. Generaal Dupont werd er met 20.000 man gevangen genomen, doch de Keizer rukte met 80.000 man over de Pyreneën en bezette in december 1808 Madrid. In april 1809 brak in Spanje echter een gruwelijke guerilla-oorlog los, waardoor de Junta van elk dorp een veldslag en van elk huis een vesting maakte (op 5 jaar tijd zou Frankrijk er 300.000 manschappen verliezen).

Maar op het ogenblik dat Napoleon zijn handen vol had in Spanje, viel het Oostenrijks leger onverhoeds aan, wyl de Engelsen in Portugal waren geland. Ijlings trok de Keizer met een leger tegen de Oostenrijkers op en bezette Regensburg, Ratisbon en Wenen, terwijl hij een beslissende zegepraal te Essling (op 21 en 22 mei 1809) en Wagram (6 juli 1809) afdwong, en waar de Oostenrijkers totaal werden verslagen en in juli 1809 de wapenstilstand onder tekenden.

Napoleon regeerde nu over 130 departementen en stelde de leden uit de "familia Buonaparte" aan het hoofd van de bufferstaten. Hij had van Frankrijk een grote wereldmacht gemaakt en droomde ervan een eigen vorstenhuis te stichten. Josephine de Beauharnais kon hem echter geen kinderen geven en hij liet zich van haar scheiden in november 1809 om een tweede huwelijk aan te gaan in 1810 met Aartshertogin Marie Louise van Oostenrijk, dochter van de Keizer en nicht van de onthoofde Koning Louis XVI en Marie Antoinette.

Hierdoor trad Napoleon in de Koninklijke familie der Bourbons. Op 20 maart 1811 werd zijn zoon Aiglon geboren, die hij een titel van Koning van Rome schonk. Hij kende het einde van zijn macht niet meer en zette zelfs de Paus gevangen.

Het onwrichtbare Engeland ging een nieuwe coalitie aan met Rusland. Met 553.000 manschappen, waaronder soldaten uit alle bezette landen, viel "La grande Armee" onder bevel van Maarschalk Ney, Rusland aan, dat slechts 260.000 man kon opstellen. Maar zij rekenden op de winter en op de tactiek van de "verschroeide aarde". Bij Smolensk en aan de oevers van de Moscova werd een gruwelijke strijd geleverd, die het leven kostte aan 60.000 Russen en 40.000 Fransen.

Op 14 september 1812 trok Napoleon echter Moskou binnen, maar de volgende dag reeds werd de stad door achtergebleven Russen in brand gestoken, zodat Napoleon tot de aftocht werd verplicht, gezien hij geen enkele beschutting vond tegen de vroeg ingetreden winter.

Dat was het begin van het einde. Op de hielen gevolgd door de Kozakken, trokken de Fransen in de grootste wanorde over de Beresina, waar vele Fransen werden krijgsgevangen gemaakt. De Keizer verloor alle vertrouwen en werd door iedereen verlaten. De Pruisen, Zweden en Oostenrijkers voegden hun krachten bij deze van de Russen en achtervolgden de Tyran doorheen Duitsland. Te Lutzen, Bautzen en Dresden werd in mei 1813 nog hard gevochten en op 18 oktober 1813 eindigde de slag van Leipzig onbeslist, ofschoon Napoleon zijn aftocht moest voortzetten. Datzelfde jaar werden ook de laatste Fransen door de Spanjaarden en de Engelsen uit het Iberisch schiereiland verdreven.

In 1814 bereikten de geallieerden de Franse grenzen en op 5 april 1814 viel Parijs in handen van de Coalitielegers. De Adelaar werd gevangen en naar het eiland Elba verbannen.

Ziehier de lijst van de bekende Hoegaardiërs onder Napoleon.

- Capellen Bernard

Zoon van Bernard en Therese Dotremont.

Conscrit van het jaar IX (dienstplichtige van 1800 tot 1805). Verwezen naar het Actief.

- Groetaers Henry

Zoon van Lambert en Catherine Cloots.

Conscrit van het jaar IX en verwezen naar het Actief.

- Hendrickx Henry

Zoon van Bartholomeus en Barbe Struys.

Conscrit van het jaar IX en aangeduid voor de reserve. Ingezet ter bewaking en bescherming van de grenzen, maar in geval van noodzaak bij de actieve eenheden van het Contingent ingelijfd.

Hij vervoegde het Rekruteringscentrum niet en dook onder, maar werd door de Gendarmen van Geldenaken aangehouden en naar het Militair Hospitaal van Brussel gestuurd, door tussenkomst van Van Autgaerden (de oude) en op voorspraak van Jacobus Van Nerum, want Hendrickx behoorde tot de Geslachten.

- Geenis Gilis

Zoon van Jean Geenis. Had zich als plaatsvervanger gemeld voor het jaar X en werd naar het Actief gestuurd. Hij diende nog toen Napoleon de slag van Austerlitz won.

- Geerts Jean Henry

Zoon van Jean en Ida Janssens.

Conscrit van het jaar Y, en bij de reserve opgenomen.

- Houbart Jean Baptist

Zoon van Jean Philippe en Gertrude Croes uit Nerm.

Trok zich bij de loting ter opvolging uit voor het jaar X. Werd naar de reserve verwezen, maar achteraf ter aanvulling bij het Actief opgenomen.

- Nijs Franco i s

Zoon van Guillaume en Catherine Van Spinagien.

Als "suppléant" voor het jaar X bij het Actief gevoegd. Diende als fuselier bij het 96e Linie, 5e Bataljon, 3e Compagnie. Werd op 21 Germinal XII (april 1804) in het Militair Hospitaal van "Val de Grace" te Parijs opgenomen, waar hij op 10 Prairial (30 mei 1804), op 24-jarige ouderdom wegens "koorts" overleed.

- Foury Jean Bapt.

Zoon van en Marie Jeanne Vanex.

Conscrit van het jaar XII (diende van 1803 tot 1808) tijdens de periode dat Napoleon de Oostenrijkers bij Austerlitz versloeg, Berlijn binnentrok en de Pruisen uiteendreef, tegen de Russen optrok en Dantzig bezette en Portugal veroverde.

- Gillis Jean Hubert

Geboren te Hoegaarden in 1783 als zoon van Henry en Anna Brieven.

Conscrit van het jaar XII, voor het Actief. Hij deserteerde echter uit het 12e Bataljon Sapeurs (genie), 9e Cie, maar werd door de Gendarmen aangehouden en naar het Depot des Réfractaires verwezen, op 21 april 1806. Voor de dienstplichtigen van het Dyle Departement bevond deze tuchteenheid zich te Rijsel.

Hij verscheen voor de Krijgsraad en werd op 27 mei 1806 veroordeeld tot een boete van 1.500 fr. en op 19 november 1806 naar het garnizoen van Mayence verwezen. Maire Van Autgaerden (de jonge) verklaarde echter dat zijn ouders "insolvent" waren, zodat de boete niet diende betaald te worden.

- Haumont Joseph

Zoon van Pierre en Marie Marguerite Grisar. Dienstplichtige voor het jaar XII en tot de reserve verwezen.

-Haumont Isidore

Broeder van vorige, geboren in 1790. Was officier bij de gezondheidsdienst in het Franse leger.

-Stockmans Francois

Geboren te Hoegaarden rond 1784 als zoon van de schaliedekker Guillaume Stockmans en Elisabeth Smeyers uit Nerm.

Het is niet geweten dat hij Conscrit of vrijwilliger was, maar in 1804 reeds was hij vaandelvlichtige, doch werd aangehouden en tot een lange gevangenisstraf veroordeeld. In 1810 werd hij bij beslissing van de Krijgsraad terug tot Fuselier geplaatst en nam deel aan de veldtocht in Rusland. Werd echter door de Russen gevangen genomen en keerde later weer en vestigde zich te Hauwaart. Voor bewezen diensten ontving hij het Kruis van het Ere-legioen en een Ere-Karabijn.

-Sweerts

Vermoedelijk Henry Sweerts, geboren rond 1785 en zoon van Henry en Catherine Pierson uit Rommersom.

Hij was vrijwilliger en bracht het in "La Grande Armee" tot Kapitein.

Hij vocht in Duitsland en Rusland.

-Devos Pierre

Deserteerde uit het 28e Linie en werd op 11 Fructidor An XIII (29 augustus 1805) veroordeeld tot 1.500 fr. boete, doch werd "insolvent" verklaard.

-Nijs Jean Baptist

Zoon van Guillaume en Catherine Van Spinagien.

Conscrit van het jaar XII als dienstweigeraar aangehouden en naar het Depot van Rijsel gestuurd.

Opgenomen in het Militair Hospitaal van Brussel, waar hij op 23 Vendemaire XIII (15 oktober 1804) op de leeftijd van 23 jaar, ingevolge koorts overleed.

-Vanex Pierre

Geboren te Hoegaarden rond 1784 als zoon van Gerard en Anna Maria Vander straeten. Was dienstweigeraar voor het jaar XII en werd op 5 mei 1807 door de Gendarmen aangehouden en opgeleid, na zich gedurende 3 jaar te hebben verborgen. Werd verwezen naar het Depot van Rijsel en vervolgens naar het 4e Regi» ment Dragonders gestuurd waar hij op 10 juli 1807 aankwam en in het "KeurEscadron" werd afgedeeled.

Hij vocht in Spanje tegen de Junta, maar werd getroffen door een uitgebroken epidemie. In het Militair Hospitaal van Sevilla opgenomen op 15 juli 1812, en reeds de volgende dag, in de ouderdom van 28 jaar gestorven van de koorts.

-Calvitte (?) Antoine

Fuselier bij het 34e Linie, 2e Bataljon, 6e Cie.

Streed te Austerlitz en werd op 28 januari 1806 wegens kwetsuren opgenomen in het veldhospitaal van Obrovitz (Brünn) waar hij op 18 februari 1806 overleed.

-Delwait (?) Jacques

Dragonder bij het 27e Regiment, 8e Cie.

Streed tegen de Pruisen in Duitsland en werd op 12 april 1806 ter verpleging opgenomen in het Militair Hospitaal van Hagenau. Hij stierf er aan koorts op 21 juni 1806.

-Nijs Guillaume

Geboren te Hoegaarden op 31 oktober 1786 als zoon van Guillaume en Elisabeth Everaerts. Was Conscrit van het jaar 1806 en diende tot 1811.

-Vandermolen Jean Baptist

Geboren rond 1786 als zoon van Jean Bernard en Marie Lebecq.

Conscrit van het jaar 1806 en afgedeeled als soldaat bij het 9e Bataljon "du Train d'Artillerie" 6e Cie.

Nam deel aan de veldtocht tegen de Russen te Eylau en werd op 9 maart 1807 naar het Militair Hospitaal van Lenzic (Polen) vervoerd, waar hij ingevolge koorts overleed op de volgende dag.

-Vanderstraeten Pierre

Uit Hoegaarden, maar wonende te Oorbeek. Zoon van Bernard en Marie Josephine Briers. Deserteerde op weg naar het Recruiteringscentrum.

Werd op 22 januari 1806 veroordeeld.

-Van Ham Bernard

Geboren te Hoegaarden rond 1787 als zoon van Pierre en L. Magits (?). Hij ontbrak op het appel van vertrek en werd op 22 januari 1806 door de Krijgsraad veroordeeld.

-Van Hamme Pierre

Geboren te Hoegaarden ? Vermoedelijk Conscrit van het jaar 1806.

Behoorde tot het 1e Koloniaal Bataljon, waaruit hij deserteerde.

Werd in maart 1806 veroordeeld tot een geldboete van 1.500 fr. maar was "insolvent" verklaard.

-Vanmol Servais

Geboren te Hoegaarden in 1784, als zoon van Pierre en Marie Therese Verbelen. Deserteerde op de weg naar zijn eenheid en werd bij verstek veroordeeld op

22 januari 1806. Kon op 6 maart van hetzelfde jaar aangehouden worden en werd naar de Reservecompagnie verwezen.

Coenen Henry

Hij was vaandelvluhtig in 1807 en zou zich lange tijd in Duitsland hebben verborgen.

Finoulst Pierre

Eveneens deserteur in het jaar 1807 en zou samen met Coenen, de vlucht hebben genomen.

Geenis Francois

Was tambour-soldaat en deserteerde uit zijn eenheid te Velde in 1807, vermoedelijk in Duitsland.

Het vonnis van de Krijgsraad van 27 februari 1807 : 7 jaren "Travaux Publiés" en 1.500 fr. boete. Hij was "insolvent" verklaard door de Maire van Hoegaarden, maar moest gedurende 7 jaar allerlei openbare werken uitvoeren, van militaire en burgerlijke aard. "Travaux Publics" was de lichtste straf voor een vaandel -vluchtige. Hij keerde pas weer na de nederlaag van Napoleon in 1814.

Goossens Philippe

Geboren rond 1787, zoon van en van Marie Cel i s uit Houtem. Behoorde tot de lichting 1807 en werd als fuselier opgenomen bij het 2e Reserve Linie Regiment, 1e Bataljon, 5e Cie.

Hij deserteerde echter uit zijn eenheid en werd op 1 april 1808 veroordeeld tot 5 jaar "Travaux Publics" en 1.500 fr. boete, maar was "insolvent". Wegens het groot aantal manschappen die voor de oorlogsvoering werden geëist, werd hij later echter snel bij het 2e Legioen te Metz gevoegd. Hij werd nochtans ziek en ging ter verpleging naar het Militair Hospitaal van •' Brussel, waar hij op 11 maart 1809, in de ouderdom van 21 jaar, stierf ingevolge een "dysenterie putride".

Hardiquet Jean Francois

Zoon van en J. Van Weddingen uit Hoxem. Stond als deserteur bekend in het jaar 1807.

Huts Francois

Geboren te Hoegaarden in juli 1787, als zoon van Egide en Anne Goodefeer (?). Was Conscrit van het jaar 1807 en werd tot het Contingent verwezen. Dit waren de actieve en strijdende eenheden. Werde afgedeeld bij het 21e Linie, waaruit hij deserteerde op 12 augustus 1811.

Schuermans Jean Nicolas

Uit Hoegaarden. Zoon van Hieronimus Schuermans.

Werde aangeduid voor het 5e Artillerie, maar stond als "Refractaire" vermeld, waarvoor hij tot een boete van 1.500 fr. werd veroordeeld. Was "insolvent".

Stapel Henry

Geboren rond 1788, als zoon van brouwer Guillaume Stapel en Anne Marie Vervou. Wegens een hevige ontstekingskoorts op 9 september 1807 opgenomen in het Militair Hospitaal van Epinal in de Vogezen, waar hij op 7 oktober 1807 stierf. Hij was 19 jaar oud.

Stockmans Pierre

Geboren te Hoegaarden in 1788, als zoon van wever Francois Stockmans en Lucie Rems. Conscrit van het jaar 1807. Hij deserteerde op de weg naar het aanwervingscentrum, doch kon op 11 maart 1807 door de Gendarmen worden opgeleid. Ter beschikking gesteld van de Recruteringsofficier, werd hij alsdan verwezen naar het 8e Linie, 3e Bataljon, 7e Cie.

In het Militair Hospitaal van Veno opgenomen op 13 april 1807, waar hij 5 dagen later aan koorts overleed.

Vanex Guillaume

Zoon van Gerard en Marie Vanderstraeten.

Diende in het 5e Bataljon "du Train d'Artillerie", waaruit hij deserteerde. Op 21 september 1807 door de Krijgsraad veroordeeld tot 7 jaar "Travaux Publiés" en 1.500 fr. geldboete. Was "insolvent" doch bleef zijn straf uitzitten tot na de val van Parijs.

Lambrechts Guillaume

Te Hoegaarden geboren, als zoon van en Anne Catherine Le Corque (?) uit het Spannuut.

Was dienstweigeraar, werd op 26 augustus 1807 aangehouden door de Gendarmen, maar terug vrijgelaten en ingeschreven bij de Conscrits van het jaar 1809.

Larouche (?) Francois

Fuselier bij het 112e Linie, 2e Bataljon, 3e Cie. Opgenomen in het Militair Hospitaal van Bonifazio (Florence) op 7 mei 1808 en er aan koorts overleden op 5 juni 1808.

Vanmol Jean Francois

Geboren rond 1790 als zoon van brouwer Guillaume Vanmol en Elisabeth Michiels. Conscrit van het jaar 1809 en naar het 25e Linie verwezen. Hij deserteerde uit zijn eenheid, maar keerde op 17 oktober 1811 vrijwillig weer, waarop hij naar zijn Korps verwezen werd.

Casteleyn Henry Joseph

Geboren te Hoegaarden rond 1790, als zoon van Jean en Marie Matthijs. Conscrit jaar 1809, maar als "Réfractaire" vermeld, op 27 oktober 1809 tot een boete van 500 fr. veroordeeld en naar het Depot van Rijsel verwezen. Hij kwam nochtans voorlopig vrij en kreeg amnestie op 28 augustus 1810.

Gesegon (?) A

Fuselier bij het 103e Linie, 4e Bataljon, 4e Cie. Diende in Oostenrijk ten tijde van de slag van Wagram. Werde in het Militair Hospitaal van Wenen opgenomen op 3 oktober 1809 en overleed er aan koorts op 4 december 1809.

Jacobs Norbert Armand

Uit Hoegaarden, zoon van Antoine en Gertrude Vranckx. Dienstweigeraar voor het jaar 1809.

Op 16 juni 1809 veroordeeld tot 1.500 fr.

Lebegge Lambert

Geboren op 13 september 1790 als zoon van Lambert en Anne Marie Coen uit Outgaarden. Dienstweigeraar en op 27 oktober 1809 veroordeeld tot een boete van 500 fr.

Hij kreeg echter amnestie en werd als dan ingelijfd bij het Maritiem Arsenaal. Doch op 30 juni 1810 deserteerde hij uit deze eenheid en werd door de Krijgsraad tot 7 jaar "Travaux Publics" veroordeeld. Maar op 15 maart 1811 vervoegde hij nochtans het Depot te Rijsel.

Marcel Jean Francoi s

Geboren te Hoegaarden op 28 april 1790 als zoon van Jean en Anne Marie Vincent. Conscrit en verwezen naar het 103e Linie, waar hij als fuselier werd opgeleid. Op 10 april 1809 was hij vaandelvlichtig en werd vijf dagen later bij verstek tot 5 jaar "Travaux Publiés" en 1.500 fr. veroordeeld, maar bleef onvindbaar ?

Meeuwis Jean Baptist

Was pionier bij de 5e Compagnie. Hij zou in Oostenrijk uit zijn eenheid zijn gevlucht en werd op 16 oktober 1809 tot 5 jaar "Travaux Publics" en 1.500 fr. boete veroordeeld.

Strijckmans Sebastien

Uit Hoegaarden, zoon van Jean en Marie Smets. Conscrit van het jaar 1809 en als dienstweigeraar gemeld. Werd door het vonnis van 27 oktober 1809 tot 500 fr. gestraft, maar kreeg amnestie en ongeschikt verklaard voor de legerdienst.

Tritmans Guillaume

Geboren te Hoegaarden als zoon van Jean en Marie Jeanne Vandenbosch.

Hetzelfde geval als Strijckmans.

Vanderauwera Jean

Geboren te Hoegaarden op 18 februari 1789 als zoon van Jean en Ida Finoulst. Conscrit van het jaar 1809 en in dienst getreden bij het 103e Linie op 21 augustus 1809, maar deserteerde uit zijn eenheid. De Gendarmen konden hem niet aanhouden en hij werd, wegens lange afwezigheid, uit de lijsten geschrapt.

Vanex Bernard

Geboren te Hoegaarden rond 1790. Zoon van Gerard en Marie Catherine Vanderstraeten. Werd op 12 september 1809 als dienstweigeraar aangehouden en tot 500 fr. boete veroordeeld. Verwezen naar het Depot der Réfractaires op 18 september 1809 en bestemd voor het 75e Linie.

Jacobs Joseph

Geboren te Hoegaarden op 18 december 1790, als zoon van Joseph en Marie Anne Disant. Conscrit voor het jaar 1810 voor de "Ouvriers militaires de la Marine".

Hij deserteerde op 29 juni 1810 uit deze eenheid en werd tot 5 jaar "Travaux Publics" veroordeeld.

Vervoegde terug het depot op 11 maart 1811 en werd alsdan als Fuselier ingezet bij het Regiment "Walcheren", 2e Bataljon, 4e Cie.

Door koorts aangetast werd hij op 13 november 1811 opgenomen in het Militair Hospitaal van Middelburg waar hij op 2 mei 1812 overleed.

Geenis Jean Baptist

Zoon van Henri Geenis (metser) en Therese Van Gaster.

Diende als Fuselier in het 94e Linie, 5e Bataljon, 3e Cie. Werd ingezet tegen de Junta in Spanje. Aangetast door de aldaar uitgebroken epidemie werd hij op 18 oktober 1811 opgenomen in het Militair Hospitaal van Tolosa en stierf er aan buikloop op 15 november 1811.

Gilis Henry

Geboren te Hoegaarden op 2 juli 1786 als zoon van Henry en Anna Brieven. Voltigeur bij het 2e Regiment, 1e Bataljon, 3e Cie.

Streed tegen de guerilla in Spanje. Enkele dagen voor het einde van zijn dienstdienst, moest hij echter opgenomen worden in het Militair Hospitaal van Prado te Valladolid en 6 dagen na zijn opname, namelijk op 12 december 1811 overleed hij er aan koorts.

-Vandenbergh Jean Baptist

In Hoegaarden geboren rond 1791, zoon van Guillaume en Elisabeth Castellein. Conscrit van het jaar 1811 maar hij sloeg op de vlucht. Werd nochtans op 26 september 1811 aangehouden en op 3 oktober naar het 19e Linie te Wezel in Duitsland verwezen. Op 14 november 1811 moest hij met een "vliegende koorts" naar het Militair Hospitaal van Wezel worden gebracht, waar hij op 2 maart 1812 stierf.

-Vanham Servais

Zoon van boomhakker Pierre Vanham en Elisabeth Magits. Was voltigeur bij het 4e Linie en werd in Spanje ingezet tegen de Junta. Wegens zware kwetsuren naar het Militair Hospitaal van Salamanque gevoerd op 28 mei 1811 en er op 7 juni gestorven.

Gilis Dominique

Zoon van Henry en Elisabeth Dotremont. Fuselier in 1812 bij het 94e Linie, 5e Bataljon, 3e Cie.

Ingezet in Spanje en wegens koorts opgenomen in het Militair Hospitaal van Prado op 6 september 1812. Hij overleed er op 29 september.

Francois Louis

Zoon van en van Margriet Berni (?). Streed als voltigeur bij het 3e Regiment, 1e Bataljon, 3e Cie in Duitsland bij Dresden en werd in het Militair Hospitaal "Grossen Gerten" aldaar op 27 juli 1813 opgenomen. Hij overleed er op 6 augustus 1813 in de ouderdom van 20 jaar.

(a) Désigner le nom de la commune où est situé l'hôpital; désigner aussi si l'hôpital est civil ou militaire, sédentaire ou ambulante.

COMMUNE de Wesel, Sect. de la Noer
HÔPITAL de Noer militaire de Wesel

(b) Désigner les prénoms et nom du décédé, le corps et la compagnie dans lesquels il servait, s'il était enrôlé volontaire ou conscrit embri-gadé, et de quelle classe; dans ce cas, désigner aussi la commune, le canton et le département où il a été enrôlé: s'il était remplaçant, on le désignerait, ainsi que les prénoms, nom, commune, canton, département et classe de celui qu'il remplaçait.

Du registre des décès dudit hôpital a été extrait ce qui suit:
Le Sieur Jean Baptiste Vandenberg, âgé de 22 ans
fils de Guillaume et Elisabeth Pauline, Oubert
appartenant au 94e Rég^t d'Inf^{te} de ligne

(c) Expliquer le genre de maladie ou de blessure dont il est mort.

natif d' Ougrave canton de Ciermont département
de la Roelle est entré audit hôpital le quatorze du mois
des Florembertan 1811 et y est décédé le deux du mois
de Noer l'an 1812 par suite d'une inflammation

JE soussigné, Économe dudit hôpital, certifie le présent extrait véritable et conforme au registre des décès dudit hôpital.

Fait à Wesel le deux du mois de Noer 1812.

Nous, Commissaire des guerres chargé de la police de l'hôpital de Noer de Wesel certifions que la signature ci-dessus est celle de M. J. Dumont Économe, et que soi doit y être ajoutée.

Fait à Wesel le deux du mois de mar 1812.

N. B. On recommande la plus grande exactitude dans les actes de décès. Les prénoms et noms des décédés doivent être recueillis avec attention, ainsi que les lieux de naissance, cantons et départements, les noms et numéros des corps et compagnies; et le tout doit être écrit très-lisiblement et dans l'ordre indiqué à la marge.

-Maes Jean

Conscrit van het jaar 1812. Vervoege als "telaatkomer" het Depot op 4 juni 1813 en werd verwezen naar het 131e Linie, 6e Bataljon.

In april 1814, na de nederlaag der Franse Legers, keerde hij naar huis terug.

- Pierson Jean Henry

Conscrit van het jaar 1813. Zoon van Philippe en Marie Magdalena Stockmans.

Hij werd aangeduid voor de "Garde Impériale", doch deserteerde op de weg naar zijn eenheid.

Nochtans vervoege hij vrijwillig terug het depot op 19 augustus 1813 en werd naar het strafkamp van Rijsel verwezen.

Hierdoor ontsnapte hij aan de Volkerenslag bij Leipzig in oktober 1813 en kwam in april 1814 reeds terug naar huis.

- Schoenssetters Henry

Conscrit van het jaar 1813 en ingedeeld als soldaat bij het 44e Linie, 4e Bataljon, 5e Cie.

Hij werd naar Duitsland gestuurd waar de aftocht volop bezig was.

Op 20 december 1813 stierf hij echter in het Militair Hospitaal van Bremen, aan de gevolgen van zijn opgelopen verwondingen.

- Tits Henry

Zoon van Jean en Beatrijs Bilsen.

Van hem is alleen geweten dat hij op 2 oktober 1813 aan koorts en in de ouderdom van 27 jaar is overleden in het Hospitaal van het "Arsenal Boulanger au Grand-Parc".

Gezien hij bij zijn overlijden ouder was dan 25 jaar, is het niet uitgesloten dat hij 3 jaar "Travaux Publics" heeft opgelopen.

- Van Piest Servais

Geboren op 8 maart 1786. Zoon van Winand en Francoise Lamens.

Was carabinieri bij de 4e Lichte Infanterie, 2e Bataljon.

Zou deel genomen hebben aan de veldslag in Rusland en werd op 7 maart 1813 naar het Militair Hospitaal van Dantzig gebracht. Daar overleed hij 8 dagen later aan buikloop.

- Vanot (?) Paul

Fuselier bij het 44e Linie, 4e Bataljon, 4e Cie.

Op 26 augustus 1813 opgenomen in het Militair Hospitaal van Brussel en er op 9 september gestorven aan een "chronische buikloop" 20 jaar oud zijnde.

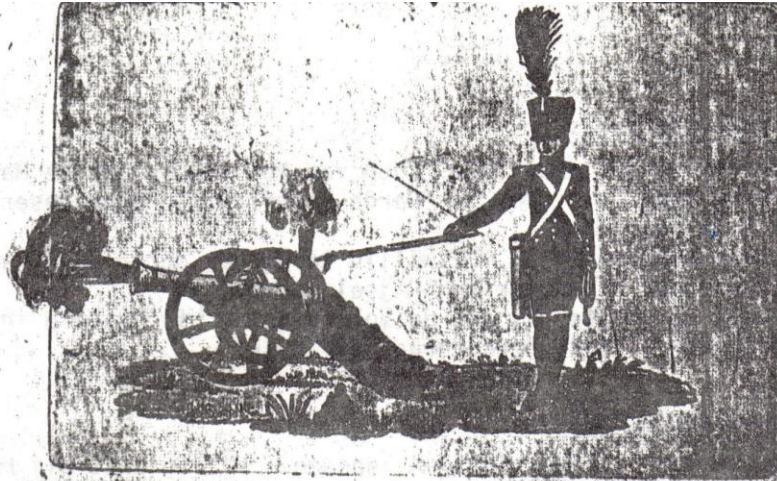
- Wouters Guillaume

Conscrit van het jaar 1810.

Zoon van Guillaume en Marie Elisabeth Vandenbosch.

Was fuselier bij het 112e Linie.

Werd echter naar het tuchtkamp van Alessandria in Italië verwezen, alwaar hij op 25 juni 1813 in het Militair Hospitaal opgenomen werd en er aan koorts overleed op 27 augustus 1813.

Stadhouder den 22 april
Zur lieve heer Landschmitte
ik heb u brief ontvangen en ik laat u weten
dat ik nog gezond ben, en als het anders was
zoude mijn van herte laat wesen, Zur lieve
ik laat u weten dat ik in winter ook was
by het suer lot en met de nag in het bet
als op Schildweg te Raay. en hoe dat ik mijn
gids by den leijgant Major gin haken doen
hy zoo gy moet u ondenaant kladden kopen voor
sch. londscht dat ge wat proepel zijn doen hebt
mijn een paar schoenen moeten kopen, en een
witten kousen en een blau laken praten en een
gille en eenen witten en eenen swarten byde hald
boeke en ik twee velde van mijn bren Cappo

23^e JAARGANG

AFLEVERING 87

1987

ALPAIDIS

INHOUD

- De Geschiedenis van de "RECUL" te Hoegaarden
- Ter herinnering, niet so wat maar ZO
- Het Tiense Suikermuseum
- Burgemeester Louis GOOSSENS uit Tienen
- Het Schrikbewind te Hoegaarden
- Corrigendum
- Algemene Oproep

Vereniging zonder winstoogmerk

MUSEUM - 'T NIEUWHUYS - HOEGAARDEN

Ernest Ourystraat 2-4

3320 HOEGAARDEN

(Stichting Julien Van Nerum)

Statuten verschenen in Belgisch Staatsblad van 19.1.1967

" A L P A I D I S "

Driemaandelijks tijdschrift voor heemkunde, folklore en oudheidkunde

Uitgegeven door de "Vrienden van 't Nieuwhuys-Museum" te Hoegaarden

Gedeponeerd bij de Koninklijke Bibliotheek van België
onder het nr. BD 23.350

OPENINGSUREN VAN HET MUSEUM

Op weekdays : van 10 tot 19 uur

Zon- en feestdagen : van 10 tot 13 uur en
van 14 tot 19 uur

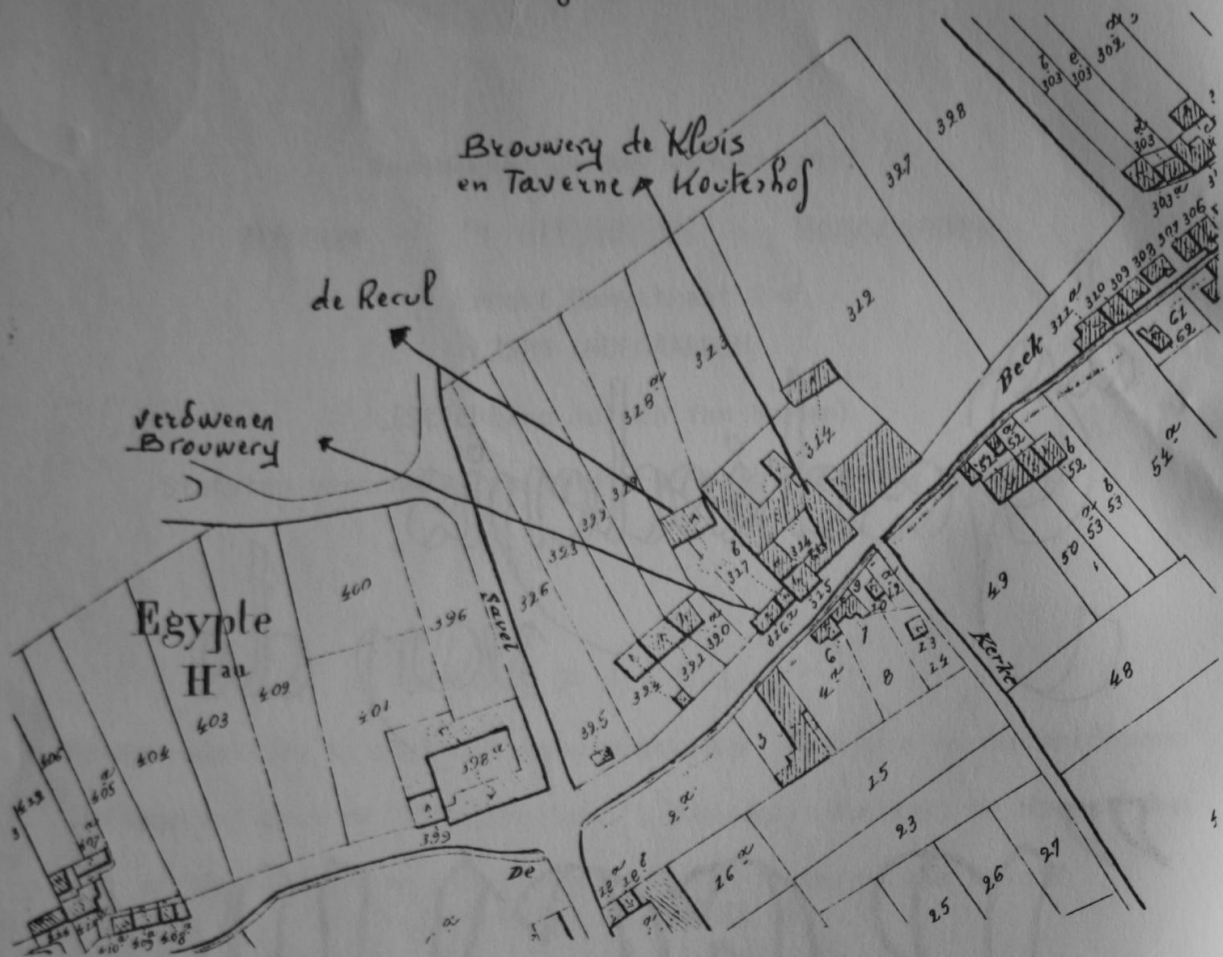
Museumtaveerne blijft open tot de laatste bezoeker.

Buiten deze uren is het museum steeds toegankelijk op aanvraag.

Sluitingsdag : woensdag

Alle artikels uit dit tijdschrift mogen vrij overgenomen worden mits bronvermelding.

de
Geschiedenis
van de
"RECVL"
te Hoegaarden

Achtereenvolgende plaatsbepalingen van het gebouw :

- rue du Ruisseau n° 5 (1860)
- Beekstraat n° 7 (1870)
- Stupkenstraat n° 9 (1880)
- Stoopkensstraat n° 15 (1890)
- rue des Cruchons n° 18 (1900)
- Stoopkensstraat n° 22 heden

GESCHIEDENIS VAN DE "R E C U L"

1. DE VRAAG

Neester-Brouwer Pierre Celis, Grootmeester-Consultissimus in "Die Edele Orde vanden Moutstock" schafte zich onlangs het achteruit gebouwd dubbelhuis met prachtige kelder en aanpalende grond aan, gelegen naast de Taverne Kouterhof van de Brouwerij "De Kluis" in de Stoopkensstraat te Hoegaarden.

Aan de Navorsingscommissie van 't Nieuwhuys-museum viel de eer te beurt, om op aanvraag van Mr. Celis de geschiedenis van dit huis op te maken. Ziehier het resultaat van de opzoekingen.

2. ZWARTE MISSEN

Tijdens het Schrikbewind stond er een kleine hoeve behorend aan Pierre Van Hagendoren (*1756) en Albertine Leemans (*1761). Zij woonden er met hun vier kinderen Pierre (*1785), Catherine (*1786), Henri (*1788) en Charles (*1794). Hun dochtertje Anna (*1791) schijnt voor 1796 overleden te zijn, wijs hun vier andere kinderen op het ogenblik van de volkstelling van 1796 nog niet waren geboren. Deze vier laatste kinderen waren : Louis (*1797), Jan (*1800), Marie Thérèse (*1802) en Anne Marie (*1807). Bij hen woonden ook de 88-jarige vader van Albertine Leemans, de 32-jarige knecht François Hué en de 29-jarige meid Catherine Boots. Het is geweten dat tijdens de Franse revolutie, in de kelders van dit huis zwarte missen plaats grepen.

3. DE PETITIE

Pierre Van Hagendoren was in 1813 gestorven en zijn vrouw in 1820. Alsdan werd hun nalatenschap onder hun kinderen verdeeld, waardoor het huis in handen zou zijn gekomen van hun zoon Henri, gehuwd met Therese Dumont uit Houtem.

Zij woonden er in elk geval in 1830, toen een petitie (1) werd opgesteld tegen Burgemeester De Zangré om deze door Jean Baptist Dumont (kleinkoosijn van Therese Dumont) te doen vervangen. De petitie werd opgemaakt door Jean Bapt. Van Autgaerden, de jonge, en door 25 ingezetenen van Hoegaarden ondertekend ten huize van Henri Van Hagendoren, zoals blijkt uit de schriften van Dr. Jean Bapt. Van Nerum (neef van Therese Dumont (2)), ook de handtekeningen van Henri en diens broeders Louis en Jan Van Hagendoren kwamen op de petitie voor, want zij waren Patriotten (waartoe J. Bt. Dumont behoorden) en hierdoor vaak overhoop lagen met hun koosijn Jacques Van Hagendoren, die een aanhanger was van De Zangré en bij de Orangisten gerekend werd (Zie ALPAIDIS n° 80 van 1985).

(1) De petitie berust in het archief der V Geslachten van Hoegaarden

(2) "La pétition contre notre maire Dezangré fut établie à la demeure de ma tante Dumont, située rue Ruisseau" (vroegere naam van de Stoopkensstraat).

4. DE "RECU"

Rond 1833 schijnt het huis op zijn broeder Louis te zijn overgegaan, waar-
schijnlijk aan hem verkocht.

Deze was geboren op 3 mei 1797 en te Lummen op 31 januari 1827 in het
huwelijk getreden met Marie Catherine Collart (°1795 als dochter van
Mathieu Joseph Collart en Marie Elisabeth Meugens en kleindochter van
Meier Antoine Collart uit de Zwaluwhoeve te Hoegaarden (zie ALPAIDIS n° 86
van 1987).

Het gezin Van Hagendoren-Collart vestigde zich eerste te Lummen, waar hun
vier kinderen ter wereld kwamen : Rosalie (°1827), Stephanie (°1829),
Joseph (°1831) en Theodore (°1833).

Doch ondertussen brouwde Louis Van Hagendoren te Hoegaarden op de Stoopkens-
straat, in een gebouw gelegen op de grond van zijn broeder Henri en palend
aan de straat, juist naast het Paenhuys Dumont (huidige Taverne Kouterhof)
(zie ALPAIDIS n° 76 van 1984).

Rond 1833 schafte Louis zich het ouderlijk huis aan (percelen B317b woonhuis,
B316a brouwerij, B318a hof) en liet het dubbelhuis herbouwen of minstens
restaureren. Hij deed er ook bij deze gelegenheid de jaarsteen 1833 in aan-
brengen.

Vanaf toen werd de woning "de Recul" genaamd, wellicht omdat het wat achter-
uit gelegen was, naam die vermoedelijk gegeven werd door zijn vrouw
Catherine Collart die Walin was.

Dit vernamen wij eveneens uit de nagelaten geschriften van Dr. Jean Bapt.
Van Nerum ("Au recul chez Louis Vanhaegendoren, 1846 comptes annuels").

In de "Recul" werden hun drie andere kinderen geboren : Alfons (°1835),
Leonie (°1839) en Adolf (°1843).

Ruiten zijn brouwerij zou Louis Van Hagendoren ook nog een stokerij in huur
hebben gehad, gelegen in dezelfde straat over de huidige kapel van het
H. Hart.

Louis Van Hagendoren stierf in 1852 en zijn vrouw in 1860 te Lummen.
Tot aan hun huwelijk bleven de zonen Van Hagendoren op de "Recul" wonen en
zetten samen de brouwerij en het pachthof verder, ingevolge een onderlinge
regeling nopens het nalatenschap van hun ouders.

5. HET VERWEERSCHRIFT

In februari 1865 werd te Hoegaarden overgegaan tot de oprichting van een
eerste suikerfabriek in de oude Fabriekstraat (nu Nermstraat).

De oprichters waren : Brouwer Joseph Libert Dumont (neef van oud Burge-
meester Dumont en geboort van de gebroeders Van Hagendoren), notaris Louis
Alexander Putzeys (schoonbroeder van vorige) en Apollinaire Van Godtsnoven
uit Meldert.

Hevig protest rees echter op vanwege de Hoegaardse brouwers, onder het
Dekenschap van Charles Van Nerum en waartoe ook de gebroeders Van Hagendoren
behoorden, bij wie de eerste kiemen van het verzet waren gerezen.

Zij kwamen samen in het Nieuwhuys, om aan de hand van een verslag van de
scheikundige Debruin, een verweerschrift op te stellen tegen de nieuwe
suikerfabriek en waardoor ook een geburenruzie was ontstaan tussen de
gebroeders Van Hagendoren en Joseph Libert Dumont.

Alsdan zou Dumont de gebroeders Van Hagendoren voor "onnozele kleine boerkes" hebben uitgescholden, waarop deze zouden geantwoord hebben : "Die kleine boerkes zullen die grote boer wel klein krijgen" (mededeling door Mevrouw Van Hagendoren-Van Nerum).

De suikerfabrikanten weerlegden elk concurrentiegevaar, aan de hand van een scheikundig rapport van Franqui uit Brussel, zodat het geschil vrij snel tot een minzame regeling kwam, maar de ruzie tussen Van Hagendoren en Dumont bleef bestaan.

6. FONJ MEESTER OP 'T GELEYG

Het is niet geweten wanneer en hoe de gebroeders Van Hagendoren volledig uit de onverdeeldheid zijn getreden, doch dit schijnt gebeurd te zijn voor 1880 want toen stond het eigendom op naam van Fonj Van Hagendoren. Zijn oudste broeder Joseph was in 1865 in het huwelijk getreden met Clarisse Vandenplas uit Glabbeek en zijn andere broeder Theodore in 1873 met Julienne Maison, wjl de jongste broeder Adolf op de Recul bleef inwonen.

Fonj Van Hagendoren, die geboren was op 26 november 1835, trouwde rond 1878 met Catherine Uyttebroeck en werd vanaf toen heer en meester op "de Recul", naam die nu stilaan zou verdwijnen om de plaats in te ruimen voor " 't geleyg van Fonj Van Hagendoren".

Daar werden zijn twee kinderen geboren : Virgiel (°1878) en Alphonsine (°1885).

Fonj was brouwer en landbouwer en ook jeneverstoker. Tevens zetelde hij vanaf 1881 in de gemeenteraad onder de katholieke Burgermeester Leopold Lodewijckx en was ook lid van het weldadigheidsbureel. Hij had twee personeelsleden in dienst, Homblé Vincent (°1856) als knecht en Colette Geneviève (°1848) als meid.

Fons stierf op 15 mei 1886 en alsdan hertrouwde zijn weduwe op 17 december 1887 met haar schoonbroeder Adolf Van Hagendoren (jongste broer van Fonj). Zij bleven op 't geleyg wonen, waar Adolf samen met zijn broeder Theodore de zaak voortzette.

7. DE BIER SPECIALIST

Rond die tijd verscheen op een mooie dag een zekere Gilles, bierspecialist uit Leuven, die het dorp van Hoegaarden in rep en roer zette. Hij schelde de Hoegaardse brouwers uit voor "onbekwame boerenbrouwers die rot bier maakten" en zou hun eens tonen hoe het "echte witte bier" moest gebrouwen worden.

Hij zette bij Ferdinand Van Hagendoren (kleinkozijn van de broeders Theodore en Adolf Van Hagendoren) de ketels in gang en enkele dagen nadien werden de eerste tonnen reeds uitgevoerd. Doch inplaats van "Hoegaard" had hij zure "Peterman" gemaakt. In allerhaast werden de reeds uitgevoerde biertonnen teruggehaald. De familie Van Hagendoren (Ferdinand met zijn zonen en Theodore en Adolf) wierp de Leuvense bierspecialist met al zijn verstand buiten (medegedeeld door Gabriëlle Van Nerum, schoondochter van Ferdinand Van Hagendoren).

8. ONENIGHEDEN

Het boterde echter niet tussen Virgiel (zoon van Fonj Van Hagendoren) en zijn oom en stiefvader Adolf Van Hagendoren.

In deze zaak koos Theodore partij voor zijn neef Virgiel, zodat er ook tussen de gebroeders Theodore en Adolf onenigheden ontstonden, die in 't begin van de huidige eeuw aanleiding gaven tot de stopzetting van het brouwen en stoken.

Virgiel vroeg het deel uit de nalatenschap van zijn vader en schafte zich 't groot pachthof en oud paenhuys Dumont (huidige brouwerij De Kluis) aan, waar hij zich als landbouwer vestigde.

De zoon van het "klein boerke" had het eigendom van de "grote boer" ingepalmd. Virgiel bleef vrijgezel en nam Louis Moyaerts (°1878) en Leonie Withof (°1886) in dienst.

Zijn moeder Cath. Uyttebroeck overleed te Leuven op 10 september 1920 en zijn oom en stiefvader Adolf Van Hagendoren op 12 november 1920.

Het ouderlijk dubbelhuis bleef enkele jaren onbewoond, terwijl het gebouw waar zich de brouwerij had bevonden, later zou afgebroken worden.

9. NIEUWE BESTEMMING

In de twintiger jaren kreeg het gebouw andere bewoners. Het linkerdeel werd verkocht aan Georges Vanmol uit Oorbeek (°1892 +1957) en zijn vrouw Melanie Beelen (°1891). Op 4 juli 1968 verliet zij deze woonst en toen kwam het gezin Vanooy-Celis er zich vestigen.

Het rechterdeel bleef eigendom van Virgiel en ging na diens dood in 1960 over op zijn aangenomen dochter Marie Van Hagendoren, getrouwd met Denis Adams, doch met levenstocht bewoond door Louise Coppers uit Kortenaak (°1911 +1987) weduwe van Julien Vandewauwer.

Heden is het ganse gebouw aangekocht door Meester-Brouwer Celis, die aan de oude "Recul" een nieuwe bestemming moest geven.

— — — — —

ter herinnering niet zo wat maar ZO

- om feestvieringen te bevorderen
- om jaarvergissingen uit te schakelen.

- 1987 - 1.000 jaar geleden werd het Graafschap Brunengeruz waarvan Hoegaarden de hoofdplaats was, aan de Bisschop van Luik overgedragen (987)
- 1988 - 700 jaar geleden werd Hoegaarden definitief Luiks bezit (1288)
- 1989 - 700 jaar geleden ontving Hoegaarden zijn Keure (1289)
- 1990 - 700 jaar geleden kreeg Hoegaarden zijn gemeentezegel (1290)
- 1991 - 700 jaar geleden werd Hoegaarden tot Vrijheid uitgeroepen (1291).

Het Nieuwhuys-museum zal deze gebeurtenissen zeker niet ongemerkt laten voorbijgaan.

HET TIENSE SUIKER - MUSEUM

In 1988 viert de Tiense suikerraffinaderij haar 150-jarig bestaan. Het Nieuwhuys-museum en de V Geslachten van Hoegaarden, waartoe leden uit de familie Vinckenbosch (stichters van de Raffinaderij) behoorden, hebben hun medewerking verleend, op gebied van suikerfabrikatie gingen Tienen en Hoegaarden immers gepaard ; wijl het onuitgegeven archief der V Geslachten, nuttige gegevens kunnen verstrekken voor de geschiedenis van de fabriek.

Misschien kan bij deze viering een overeenkomst tot stand komen tussen de stad Tienen en de suikerfabriek, om eventueel een tentoonstelling op te bouwen, of een soort van bieten- en of suikermuseum in te richten, want Tienen zonder suiker is geen Tienen, terwijl een TIENS SUIKER-MUSEUM zeker in de stad niet zou misstaan.

oooooooooooo

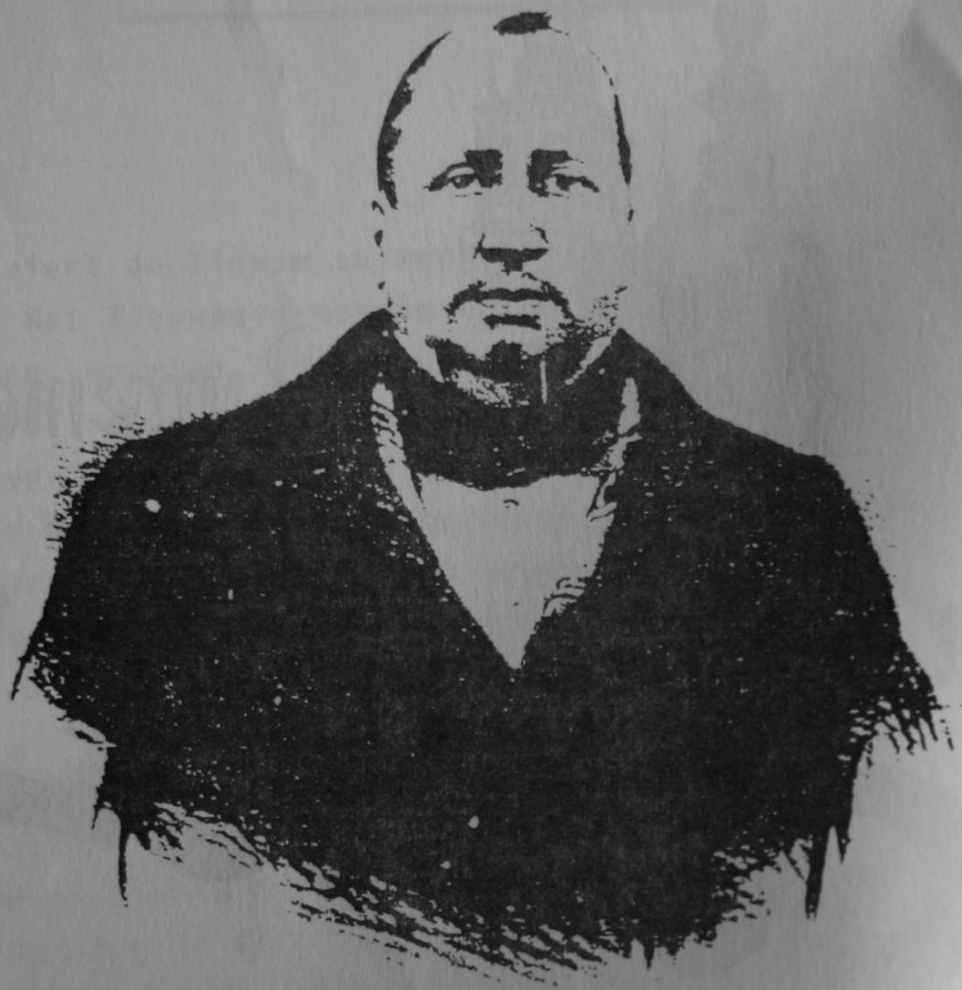
ooooooo

Burgemeester

LOUIS
GOOSSENS

uit TIENEN

BURGEMEESTER LOUIS GOOSSENS

BURGEMEESTER LOUIS GOOSSENS UIT TIENEN

Ref. Archief J.M. PARDON
Archief H. Quinot

Louis Goossens werd geboren te Tienen op 15 december 1796 als zoon van Pierre Goossens en Marie-Therese Trippaerts uit de Tinnen Schotel te Tienen. Hij deed schitterende studies aan het Keizerlijk Lyceum te Brussel en de Universiteit van Leuven en bracht het tot advocaat bij het Hof van Beroep en Provinciaal Raadslid in 1836.

Op 18 september 1848 werd hij tot 1e liberaal Burgemeester van de Stad Tienen verkozen en trad in functie op 5 oktober van hetzelfde jaar, ter opvolging van zijn rivaal, de katholieke Burgemeester François Vandormael.

Deze laatste was Burgemeester van Tienen geweest van 22 oktober 1830 tot 18 september 1848 en speelde zijn sjerp kwijt ingevolge een liefdesschandaal. Hij was ongehuwd, 49 jaar oud, en woonde samen met zijn 85-jarige vader Jean Charles Vandormael.

Zij hadden twee personeelsleden in dienst, de 65-jarige Anne Catherine Godgaf, die voor het huishouden zorgde en de 48-jarige jonge dochter Anna Caroline Bogaerts uit Binkom, als meid voor alle werk.

Caroline was een mooie vrouw en dat had ook de Burgemeester opgemerkt en vermits zij aangeworven was "voor alle werk" wilde zij haar meester behagen.

Zo ontstonden tussen François en Caroline intieme relaties, die helaas aan de oren kwamen van buitenstaanders en deze zouden hieruit munt weten te slaan, om hun eigen zaak te dienen.

Het was Louis Blijckaerts uit Tienen en eigenaar van de Kleine Molen te Hoegaarden, die de liefdeshistorie kenbaar maakte aan Dr. Jean Bapt. Van Nerum uit Hoegaarden, trouwe politieke vriend van Louis Goossens.

In geheime vergadering met enkele vurige liberalen (Vinckenbosch, Gilain en Rondas) werd een sluw complot gesmeed om Burgemeester Vandormael ten val te brengen.

Dr. Van Nerum richtte zich tot zijn kozijn Livinus Van Autgaerden, die Onderpastoor was in St. Germanus te Tienen en deze bracht Pastoor Petrus Joseph De Cart (dienstdoende deken van St. Germanus) op de hoogte van het liefdeschandaal.

Deze vrome priester maakte aan zijn gelovige schapen het onbetamelijk gedrag van Burgemeester Vandormael kenbaar en legde hun zelfs het verbod op, op straf van excommunicatie, nog voor hem te stemmen bij de volgende verkiezingen van september 1848.

En op die grote dag van 18 september leed Vandormael de nederlaag en behaalde Goossens de overwinning. Hij kwam op 5 oktober aan de macht en vestigde te Tienen een liberaal bewind, dat 117 jaar duren zou (1).

-
- (1) Louis Goossens 1848/1851 - Jacques Delporte 1851/1890 -
Louis Vinckenbosch 1891 - Victor Beauduin 1892/1904 -
Eugène Gilain 1904/1905 - Gustave Swinnen 1905/1910 -
Adrien Dony 1910/1921 - Charles Dejaegher 1921/1940 -
Georges Dupont 1940/1942 en 1945/1955 -
Edgard Rowie 1955/1961 - Leon Lontie 1961/1965

†

Il n'est arrivé que ce qui a plu au Seigneur.
Que le nom du Seigneur soit béni.

Jon. C. I. V. 21.

PRIEZ POUR L'ÂME
DE FEU MONSIEUR
LOUIS GOOSSENS,
Ancien. Conseiller provincial et Bourgmestre
de la ville de Tirlemont, né en ladite ville le
15 décembre 1796, et y décédé le 18 avril 1851.

Les funérailles auront lieu le lundi 21 avril
à 4 heures de relevée et le service funéraire
pour le repos de son Âme le lundi 3 mai 1851.
à 10 heures en l'église de N.-D. - au-Lac à
Tirlemont, et les trépassés les jours suivants
à 9 h 1/2 et 10 heures en la même église.

*Rejoignez-vous donc avec moi, je quitte
une terre de misères pour le royaume de paix.*
CATH. DE S.

R. V. P.

Typ. de Geerts fils.

†

Priez pour l'Âme de
MADEMOISELLE
**MARIE-GUILLEMINÉ-LAURE-SIDONIE
GOOSSENS**
née à Tirlemont le 29 mai 1837 et y décédée
Inopinément le 21 janvier 1915.

>

Sa vie est un exemple de bonté, de douceur,
de franchise et d'humilité.

En mourant, elle cesse de souffrir; en souffrant avec patience et résignation sur la terre, elle a mérité d'être heureuse au Ciel.

Doux Cœur de Jésus et de Marie, soyez mon refuge!

Impr. Lutermaux et Rivets, Tirlemont.

Als wederdienst steunde Goossens zijn vrienden uit Hoegaarden, om ook in het Bierdorp het liberaal bewind in te voeren, dat 122 jaar stand hield, mits een onderbreking van 19 jaar (2).

Burgemeester Louis Goossens werd de organisator en de hervormer van de Tiense stadsadministratie en ook der instellingen voor weldadigheid. Zijn rechtstreekse medewerkers in het stadsbestuur waren : G. Smets, Louis Vinkenbosch, Julien Rondas, J. Janssens, Gilain, Pierre Ignace Dewilde, Petit, Vanherbergen, Louis Blijckaerts en A. Pasch.

Op 18 augustus 1849 werd pastoor De Cart officieel tot Deken van Tienen benoemd, maar op zijn plechtige intronisatie ontbraken Goossens en zijn vrienden, waarvan sommige tot de "loge" behoorden. Pas toen besefde Deken De Cart wat hij gedaan had en bekloeg zich zijn tussenkomst bij de verkiezingen van 1848 ten voordele van Goossens. Alsdan schijnt een vloek, een soort bekeksing over de familie van de Burgemeester te zijn neergekomen.

Twee jaar later reeds op 18 april 1851 overleed Louis Goossens in zijn bureel ingevolge een hartaanval en werd op maandag 21 april om 4 uur in de namiddag begraven. De stad Tienen bouwde hem een monument op het kerkhof en schonk later zijn naam aan één van de vesten, tussen Mulk en Avendoren. Zijn vrouw Marie Elisabeth Hoebaers, dochter van de Burgemeester uit Velm, die 17 jaar jonger was en zeer gelovig, liet op 5 mei een mis opdragen tot lafenis van zijn ziel.

De vloek ging echter op Marie Guillemene Laure Sidonie Goossens over, hun enige dochter, die op 29 mei 1837 geboren werd. Zij was simpel van geest, zelfs een beetje achterlijk en gelijkend op een heks. Het ging zelfs zo ver dat men de kinderen die wat te lastig werden, bedreigden het aan juffrouw Goossens te gaan vertellen, die de onwaardige naam kreeg van "zottineke Goossens".

Na de dood van haar moeder op 24 augustus 1886, na een lange en pijnlijke ziekte bleef Sidonie als jonge dochter, 49 jaar oud zijnde, alleen en zonder dienstpersoneel, ofschoon zij zeer rijk was, in het groot ouderlijk huis (op de hoek van de Broekstraat en de Danenbroeckstraat) wonen, de luiken van het huis bleven steeds gesloten, wijl de grote tuin, die bijne op een park leek, gans verwaarloosd lag en een veilige schuilplaats bood voor de kraaien, hetgeen nog meer op hekserij leek.

Sidonie Goossens kwam zeer weinig op straat en droeg een kapje met kapeline of zwarte sjerp, gans uitgerafeld, slordig en vuil. Haar Duitse schepershond, die men vaak hoorde huilen, verhoogde nog meer de akeligheid van het gebouw in de Broekstraat 37.

-
- (2) Henri Joseph Paillet 1849/1853 - Louis Alex. Putzeys 1853/1861 -
Jean François Christiaens 1862/1864 - Henri Vandermolen
(waarnemend) 1864/1866 - Louis Alex. Putzeys 1866/1877 -
Arthur Putzeys 1896/1905 - Henri Dotremont 1906/1926 -
Leopold Lodewijckx 1927/1932 - Michel Girouille 1933/1958 -
Andre Hettich 1959/1970

De kinderen durfden niet langs de muur van het gebouw gaan en liepen angstig naar de overzijde van de straat.

Van een geneesheer wilde zij niet weten en de enige vriendin die zij had was Mevrouw Leonie Pardon-Arnauts, waar zij soms ging eten (grootmoeder van J.M. Pardon, die ons zijn archief nopens de familie Goossens ter inzage gaf).

Op zekere dag vond men haar echter dood en er werd zelfs beweerd, dat haar uitgehongerde honden begonnen waren haar lijk te verslinden. Zij was in de winter op 21 januari 1915 van koude gestorven. Haar overlijden werd fel in de stad besproken, temeer als men vernam dat zij een fabelachtig fortuin had nagelaten, waaronder goudstukken in de draperijen genaaid en een voorraad wijn, zo oud dat hij niet meer te drinken was.

Al haar bezittingen gingen over op haar kleinneven en -nichten, die haar zelden of nooit een bezoek hadden gebracht.

Met haar verdween ook de vloek die over de familie Goossens hing.

H. Van Nerum.

SCHRIKBEVIND TE HOEGAARDEN

39. HOEGAARDIERS ONDER NAPOLEON (1800 - 1814)

=====

We willen de periode van Napoleon niet afsluiten, zonder de namen te vermelden van de Hoegaardiers, die onder de Keizer hebben of hadden moeten dienen. Noteer dat wij slechts deze kennen van hen die sneuvelden of in hospitalen stierven (door uittreksel van overlijden) en van hen die veroordeeld werden wegens dienstweigering aan de Conscriptie of desertie uit het leger (door de vonnissen van de Krijgsraad).

Al deze jongelingen waren natuurlijk tegen Bonaparte, maar zij die op normale wijze hun 5 jaren dienstdienst verbrachten en vooral deze die onder de bevelen van Napoleon aan de gevechten deelnamen, waren achteraf echter fier onder de Keizer te hebben gediend en de Medaille van St. Helena te bekomen.

Om beter te begrijpen in welke periode zij hun dienstdienst doorbrachten, volgt hieronder eerst een korte historiek van Napoleons veldslagen.

--++--++--++--

Na de mislukking van de invasie tegen Engeland, door de vernieling van de Franse vloot aan Cap Finistère, sloten de Britten in 1805 een nieuw verbond met Oostenrijk en Rusland. Dadelijk begaf Napoleon zich nochtans naar Oostenrijk trok over de Rijn, veroverde de stad Ulm, won op 2 december 1805 de slag van Austerlitz en bezette Wenen. De Oostenrijkers waren verslagen en de Russen tot de aftocht gedwongen.

Alsdan nam Pruisen de plaats van Oostenrijk in, maar de Keizer behaalde nieuwe overwinningen te Schleitz en Saalfeld, waar de Prins Ludwig van Pruisen de dood vond, en dreef in 1806 tijdens de gevechten van Iéna en Auerstadt, de Pruisische legers uiteen, zonder dat de Russen de tijd hadden tussen te komen.

Na de bezetting van de Pauselijke Staten, ingevolge de blokkade, viel Napoleon in februari 1807 de Russen aan. Ten koste van zware offers overwon hij bij Eylau (februari 1807) en Friedland op 14 juni 1807, veroverde Dantzig en Königsberg en sloot het verdrag van Tilsitt (juni 1807) waardoor de vrede in het Oosten terugkeerde.

In november 1807 bezette hij Lissabon en veroverde Portugal, die de blokkade niet eerbiedigde. Vervolgens viel hij Spanje aan, die tussen Frankrijk en Portugal lag en Frankrijk vijandig gezind was. Generaal Dupont werd er met 20.000 man gevangen genomen, doch de Keizer rukte met 80.000 man over de Pyreneën en bezette in december 1808 Madrid. In april 1809 brak in Spanje echter een gruwelijke guerilla-oorlog los, waardoor de Junta van elk dorp een veldslag en van elk huis een vesting maakte (op 5 jaar tijd zou Frankrijk er 300.000 manschappen verliezen).

Maar op het ogenblik dat Napoleon zijn handen vol had in Spanje, viel het Oostenrijks leger onverhoeds aan, wijl de Engelsen in Portugal waren geland. Ijlings trok de Keizer met een leger tegen de Oostenrijkers op en bezette Regensburg, Ratisbon en Wenen, terwijl hij een beslissende zegepraal te Essling (op 21 en 22 mei 1809) en Wagram (6 juli 1809) afdwong, en waar de Oostenrijkers totaal werden verslagen en in juli 1809 de wapenstilstand ondertekenden.

Napoleon regeerde nu over 130 departementen en stelde de leden uit de "familia Buonaparte" aan het hoofd van de bufferstaten. Hij had van Frankrijk een grote wereldmacht gemaakt en droomde ervan een eigen vorstenhuis te stichten. Josephine de Beauharnais kon hem echter geen kinderen geven en hij liet zich van haar scheiden in november 1809 om een tweede huwelijk aan te gaan in 1810 met Aartshertogin Marie Louise van Oostenrijk, dochter van de Keizer en nicht van de onthoofde Koning Louis XVI en Marie Antoinette. Hierdoor trad Napoleon in de Koninklijke familie der Bourbons. Op 20 maart 1811 werd zijn zoon Aiglon geboren, die hij een titel van Koning van Rome schonk. Hij kende het einde van zijn macht niet meer en zette zelfs de Paus gevangen.

Het onwrichtbare Engeland ging een nieuwe coalitie aan met Rusland. Met 553.000 manschappen, waaronder soldaten uit alle bezette landen, viel "La grande Armée" onder bevel van Maarschalk Ney, Rusland aan, dat slechts 260.000 man kon opstellen. Maar zij rekenden op de winter en op de tactiek van de "verschroeide aarde". Bij Smolensk en aan de oevers van de Moscova werd een gruwelijke strijd geleverd, die het leven kostte aan 60.000 Russen en 40.000 Fransen.

Op 14 september 1812 trok Napoleon echter Moskou binnen, maar de volgende dag reeds werd de stad door achtergebleven Russen in brand gestoken, zodat Napoleon tot de aftocht werd verplicht, gezien hij geen enkele beschutting vond tegen de vroeg ingetreden winter.

Dat was het begin van het einde. Op de hielen gevolgd door de Kozakken, trok de Fransen in de grootste wanorde over de Beresina, waar vele Fransen werden krijgsgevangen gemaakt.

De Keizer verloor alle vertrouwen en werd door iedereen verlaten. De Pruisen, Zweden en Oostenrijkers voegden hun krachten bij deze van de Russen en achtervolgden de Tyran doorheen Duitsland. Te Lutzen, Bautzen en Dresden werd in mei 1813 nog hard gevochten en op 18 oktober 1813 eindigde de slag van Leipzig onbeslist, ofschoon Napoleon zijn aftocht moest voortzetten. Datzelfde jaar werden ook de laatste Fransen door de Spanjaarden en de Engelsen uit het Iberisch schiereiland verdreven.

In 1814 bereikten de geallieerden de Franse grenzen en op 5 april 1814 viel Parijs in handen van de Coalitielegers. De Adelaar werd gevangen en naar het eiland Elba verbannen.

Ziehier de lijst van de bekende Hoegaardiërs onder Napoleon.

- Capellen Bernard

Zoon van Barnard en Therese Dotremont.

Conscrit van het jaar IX (dienstplichtige van 1800 tot 1805). Verwezen naar het Actief.

- Groetaaers Henry

Zoon van Lambert en Catherine Cloots.

Conscrit van het jaar IX en verwezen naar het Actief.

- Hendrickx Henry

Zoon van Bartholomeus en Barbe Struys.

Conscrit van het jaar IX en aangeduid voor de reserve. Ingezet ter bewaking en bescherming van de grenzen, maar in geval van noodzaak bij de actieve eenheden van het Contingent ingelijfd.

Hij vervoegde het Recruiteringscentrum niet en dook onder, maar werd door de Gendarmen van Geldenaken aangehouden en naar het Militair Hospitaal van Brussel gestuurd, door tussenkomst van Van Autgaerden (de oude) en op voorpraak van Jacobus Van Nerum, want Hendrickx behoorde tot de Geslachten.

- Geenis Gilis

Zoon van Jean Geenis.

Had zich als plaatsvervanger gemeld voor het jaar X en werd naar het Actief gestuurd. Hij diende nog toen Napoleon de slag van Austerlitz won.

- Geerts Jean Henry

Zoon van Jean en Ida Janssens.

Conscrit van het jaar X en bij de reserve opgenomen.

- Houbart Jean Baptist

Zoon van Jean Philippe en Gertrude Croes uit Nerm.

Trok zich bij de loting ter opvolging uit voor het jaar X. Werd naar de reserve verwezen, maar achteraf ter aanvulling bij het Actief opgenomen.

- Nijs François

Zoon van Guillaume en Catherine Van Spinagien.

Als "suppléant" voor het jaar X bij het Actief gevoegd.

Diende als fuselier bij het 96e Linie, 5e Bataljon, 3e Compagnie.

Werd op 21 Germinal XII (april 1804) in het Militair Hospitaal van "Val de Grâce" te Parijs opgenomen, waar hij op 10 Prairial (30 mei 1804), op 24-jarige ouderdom wegens "koorts" overleed.

- Foury Jean Bapt.

Zoon van en Marie Jeanne Vanex.

Conscrit van het jaar XII (diende van 1803 tot 1808) tijdens de periode dat Napoleon de Oostenrijkers bij Austerlitz versloeg, Berlijn binnentrok en de Pruisen uiteendreef, tegen de Russen optrok en Dantzig bezette en Portugal veroverde.

- Gillis Jean Hubert

Geboren te Hoegaarden in 1783 als zoon van Henry en Anna Brieven.

Conscrit van het jaar XII, voor het Actief. Hij deserteerde echter uit het 12e Bataljon Sapeurs (genie), 9e Cie, maar werd door de Gendarmen aangehouden en naar het Dépôt des Réfractaires verwezen, op 21 april 1806. Voor de dienstplichtigen van het Dyle Departement bevond deze tuchteenheid zich te Rijsel.

Hij verscheen voor de Krijgsraad en werd op 27 mei 1806 veroordeeld tot een boete van 1.500 fr. en op 19 november 1806 naar het garnizoen van Mayence verwezen. Maire Van Autgaerden (de jonge) verklaarde echter dat zijn ouders "insolvent" waren, zodat de boete niet diende betaald te worden.

- Haumont Joseph

Zoon van Pierre en Marie Marguerite Grisar.

Dienstplichtige voor het jaar XII en tot de reserve verwezen.

- Haumont Isidore

Broeder van vorige, geboren in 1790. Was officier bij de gezondheidsdienst in het Franse leger.

- Stockmans François

Geboren te Hoegaarden rond 1784 als zoon van de schaliedekker Guillaume Stockmans en Elisabeth Smeyers uit Nerm.

Het is niet geweten dat hij Conscrit of vrijwilliger was, maar in 1804 reeds was hij vaandieluchtige, doch werd aangehouden en tot een lange gevangenisstraf veroordeeld. In 1810 werd hij bij beslissing van de Krijgsraad terug tot Fuselier geplaatst en nam deel aan de veldtocht in Rusland. Werd echter door de Russen gevangen genomen en keerde later weer en vestigde zich te Hauwaart. Voor bewezen diensten ontving hij het Kruis van het Ere-legioen en een Ere-Karabijn.

- Sweerts

Vermoedelijk Henry Sweerts, geboren rond 1785 en zoon van Henry en Catherine Pierson uit Rommersom.

Hij was vrijwilliger en bracht het in "La Grande Armée" tot Kapitein. Hij vocht in Duitsland en Rusland.

- Devos Pierre

Deserteerde uit het 28e Linie en werd op 11 Fructidor An XIII (29 augustus 1805) veroordeeld tot 1.500 fr. boete, doch werd "insolvent" verklaard.

- Nijs Jean Baptist

Zoon van Guillaume en Catherine Van Spinagien.

Conscrit van het jaar XII als dienstweigeraar aangehouden en naar het Depot van Rijsel gestuurd.

Opgenomen in het Militair Hospitaal van Brussel, waar hij op 23 Vendemaire XIII (15 oktober 1804) op de leeftijd van 23 jaar, ingevolge koorts overleed.

- Vanex Pierre

Geboren te Hoegaarden rond 1784 als zoon van Gerard en Anna Maria Vanderstraeten. Was dienstweigeraar voor het jaar XII en werd op 5 mei 1807 door de Gendarmen aangehouden en opgeleid, na zich gedurende 3 jaar te hebben verborgen. Werd verwezen naar het Depot van Rijsel en vervolgens naar het 4e Regiment Dragoniers gestuurd waar hij op 10 juli 1807 aankwam en in het "Keur-Escadron" werd afgedeeld.

Hij vocht in Spanje tegen de Junta, maar werd getroffen door een uitgebroken epidemie. In het Militair Hospitaal van Sevilla opgenomen op 15 juli 1812, en reeds de volgende dag, in de ouderdom van 28 jaar gestorven van de koorts.

- Calvitte (?) Antoine

Fuselier bij het 34e Linie, 2e Bataljon, 6e Cie.

Streed te Austerlitz en werd op 28 januari 1806 wegens kwetsuren opgenomen in het veldhospitaal van Obrovitz (Brünn) waar hij op 18 februari 1806 overleed.

- Delwait(?) Jacques

Dragonder bij het 27e Regiment, 8e Cie.

Streed tegen de Pruisen in Duitsland en werd op 12 april 1806 ter verpleging opgenomen in het Militair Hospitaal van Hagenau. Hij stierf er aan koorts op 21 juni 1806.

- Nijs Guillaume

Geboren te Hoegaarden op 31 oktober 1786 als zoon van Guillaume en Elisabeth Everaerts. Was Conscrit van het jaar 1806 en diende tot 1811.

- Vandermolen Jean Baptist

Geboren rond 1786 als zoon van Jean Bernard en Marie Lebecq.

Conscrit van het jaar 1806 en afgedeeld als soldaat bij het 9e Bataljon "du Train d'Artillerie" 6e Cie.

Nam deel aan de veldtocht tegen de Russen te Eylau en werd op 9 maart 1807 naar het Militair Hospitaal van Lenzic (Polen) vervoerd, waar hij ingevolge koorts overleed op de volgende dag.

- Vanderstraeten Pierre

Uit Hoegaarden, maar wonende te Oorbeek. Zoon van Bernard en Marie Josephine Briers. Deserteerde op weg naar het Recruteringscentrum.

Werd op 22 januari 1806 veroordeeld.

- Van Ham Bernard

Geboren te Hoegaarden rond 1787 als zoon van Pierre en L. Magits (?). Hij ontbrak op het appel van vertrek en werd op 22 januari 1806 door de Krijgsraad veroordeeld.

- Van Hamme Pierre

Geboren te Hoegaarden ? Vermoedelijk Conscrit van het jaar 1806.

Behoorde tot het 1e Koloniaal Bataljon, waaruit hij deserteerde.

Werd in maart 1806 veroordeeld tot een geldboete van 1.500 fr. maar was "insolvent" verklaard.

- Vanmol Servais

Geboren te Hoegaarden in 1784, als zoon van Pierre en Marie Therese Verbelen. Deserteerde op de weg naar zijn eenheid en werd bij verstek veroordeeld op 22 januari 1806. Kon op 6 maart van hetzelfde jaar aangehouden worden en werd naar de Reservecompagnie verwezen.

- Coenen Henry

Hij was vaandvluchtig in 1807 en zou zich lange tijd in Duitsland hebben verborgen.

- Finoulst Pierre

Eveneens deserteur in het jaar 1807 en zou samen met Coenen, de vlucht hebben genomen.

- Geenis François

Was tambour-soldaat en deserteerde uit zijn eenheid te Velde in 1807, vermoedelijk in Duitsland.

Het vonnis van de Krijgsraad van 27 februari 1807 : 7 jaren "Travaux Publics" en 1.500 fr. boete. Hij was "insolvent" verklaard door de Maire van Hoegaarden, maar moest gedurende 7 jaar allerlei openbare werken uitvoeren, van militaire en burgerlijke aard. "Travaux Publics" was de lichtste straf voor een vaandervluchtige. Hij keerde pas weer na de nederlaag van Napoleon in 1814.

- Goossens Philippe

Geboren rond 1787, zoon van en van Marie Celis uit Houtem.

Behoorde tot de lichting 1807 en werd als fuselier opgenomen bij het 2e Reserve Linie Regiment, 1e Bataljon, 5e Cie.

Hij deserteerde echter uit zijn eenheid en werd op 1 april 1808 veroordeeld tot 5 jaar "Travaux Publics" en 1.500 fr. boete, maar was "insolvent".

Wegens het groot aantal manschappen die voor de oorlogsvoering werden geëist, werd hij later echter snel bij het 2e Legioen te Metz gevoegd.

Hij werd nochtans ziek en ging ter verpleging naar het Militair Hospitaal van Brussel, waar hij op 11 maart 1809, in de ouderdom van 21 jaar, stierf ingevolge een "disenterie putride".

- Hardiquet Jean François

Zoon van en J. Van Weddingen uit Hoxem.
Stond als deserteur bekend in het jaar 1807.

- Huts François

Geboren te Hoegaarden in juli 1787, als zoon van Egide en Anne Goodefeer (?). Was Conscrit van het jaar 1807 en werd tot het Contingent verwezen. Dit waren de actieve en strijdende eenheden. Wordt afgedeeld bij het 21e Linie, waaruit hij deserteerde op 12 augustus 1811.

- Schuermans Jean Nicolas

Uit Hoegaarden. Zoon van Hieronimus Schuermans.

Werd aangeduid voor het 5e Artillerie, maar stond als "Refractaire" vermeld, waarvoor hij tot een boete van 1.500 fr. werd veroordeeld. Was "insolvent".

- Stapel Henry

Geboren rond 1788, als zoon van brouwer Guillaume Stapel en Anne Marie Vervou. Wegens een hevige ontstekingskoorts op 9 september 1807 opgenomen in het Militair Hospitaal van Epinal in de Vogezen, waar hij op 7 oktober 1807 stierf. Hij was 19 jaar oud.

- Stockmans Pierre

Geboren te Hoegaarden in 1788, als zoon van wever François Stockmans en Lucie Rems. Conscrit van het jaar 1807. Hij deserteerde op de weg naar het aanwervingscentrum, doch kon op 11 maart 1807 door de Gendarmen worden opgeleid. Ter beschikking gesteld van de Recruiteringsofficier, werd hij alsdan verwezen naar het 8e Linie, 3e Bataljon, 7e Cie.

In het Militair Hospitaal van Veno opgenomen op 13 april 1807, waar hij 5 dagen later aan koorts overleed.

- Vanex Guillaume

Zoon van Gerard en Marie Vanderstraeten.
Diende in het 5e Bataljon "du Train d'Artillerie", waaruit hij deserteerde.
Op 21 september 1807 door de Krijgsraad veroordeeld tot 7 jaar "Travaux Publics" en 1.500 fr. geldboete. Was "insolvent" doch bleef zijn straf uitzitten tot na de val van Parijs.

- Lambrechts Guillaume

Te Hoegaarden geboren, als zoon van en Anne Catherine Le Corque (?) uit het Spannuut.
Was dienstweigeraar, werd op 26 augustus 1807 aangehouden door de Gendarmen, maar terug vrijgelaten en ingeschreven bij de Conscrits van het jaar 1809.

- Laroureche (?) François

Fuselier bij het 112e Linie, 2e Bataljon, 3e Cie.
Opgenomen in het Militair Hospitaal van Bonifazio (Florence) op 7 mei 1808 en er aan koorts overleden op 5 juni 1808.

- Vanmol Jean François

Geboren rond 1790 als zoon van brouwer Guillaume Vanmol en Elisabeth Michiels.
Conscrit van het jaar 1809 en naar het 25e Linie verwezen.
Hij deserteerde uit zijn eenheid, maar keerde op 17 oktober 1811 vrijwillig weer, waarop hij naar zijn Korps verwezen werd.

- Casteleyn Henry Joseph

Geboren te Hoegaarden rond 1790, als zoon van Jean en Marie Matthijs.
Conscrit jaar 1809, maar als "Réfractaire" vermeld, op 27 oktober 1809 tot een boete van 500 fr. veroordeeld en naar het Depot van Rijsel verwezen.
Hij kwam nochtans voorlopig vrij en kreeg amnestie op 28 augustus 1810.

- Gesegon (?) A

Fuselier bij het 103e Linie, 4e Bataljon, 4e Cie.
Diende in Oostenrijk ten tijde van de slag van Wagram. Werd in het Militair Hospitaal van Wenen opgenomen op 3 oktober 1809 en overleed er aan koorts op 4 december 1809.

- Jacobs Norbert Armand

Uit Hoegaarden, zoon van Antoine en Gertrude Vranckx.
Dienstweigeraar voor het jaar 1809.
Op 16 juni 1809 veroordeeld tot 1.500 fr.

- Lebegge Lambert

Geboren op 13 september 1790 als zoon van Lambert en Anne Marie Coen uit Outgaarden. Dienstweigeraar en op 27 oktober 1809 veroordeeld tot een boete van 500 fr.
Hij kreeg echter amnestie en werd als dan ingelijfd bij het Maritiem Arsenaal. Doch op 30 juni 1810 deserteerde hij uit deze eenheid en werd door de Krijgsraad tot 7 jaar "Travaux Publics" veroordeeld. Maar op 15 maart 1811 vervoegde hij nochtans het Depot te Rijsel.

- Marcel Jean François

Geboren te Hoegaarden op 28 april 1790 als zoon van Jean en Anne Marie Vincent. Conscrit en verwezen naar het 103e Linie, waar hij als fuselier werd opgeleid. Op 10 april 1809 was hij vaandeldvluchtig en werd vijf dagen later bij verstek tot 5 jaar "Travaux Publics" en 1.500 fr. veroordeeld, maar bleef onvindbaar ?

- Meeuwis Jean Baptist

Was pionier bij de 5e Compagnie. Hij zou in Oostenrijk uit zijn eenheid zijn gevlucht en werd op 16 oktober 1809 tot 5 jaar "Travaux Publics" en 1.500 fr. boete veroordeeld.

- Strijckmans Sebastien

Uit Hoegaarden, zoon van Jean en Marie Smets.
Conscrit van het jaar 1809 en als dienstweigeraar gemeld.
Werd door het vonnis van 27 oktober 1809 tot 500 fr. gestraft, maar kreeg amnestie en ongeschikt verklaard voor de legerdienst.

- Tritmans Guillaume

Geboren te Hoegaarden als zoon van Jean en Marie Jeanne Vandenbosch.
Hetzelfde geval als Strijckmans.

- Vanderauwera Jean

Geboren te Hoegaarden op 18 februari 1789 als zoon van Jean en Ida Finoulst.
Conscrit van het jaar 1809 en in dienst getreden bij het 103e Linie op 21 augustus 1809, maar deserteerde uit zijn eenheid. De Gendarmen konden hem niet aanhouden en hij werd, wegens lange afwezigheid, uit de lijsten geschrapt.

- Vanex Bernard

Geboren te Hoegaarden rond 1790. Zoon van Gerard en Marie Catherine Vanderstraeten. Werd op 12 september 1809 als dienstweigeraar aangehouden en tot 500 fr. boete veroordeeld. Verwezen naar het Depot der Réfractaires op 18 september 1809 en bestemd voor het 75e Linie.

- Jacobs Joseph

Geboren te Hoegaarden op 18 december 1790, als zoon van Joseph en Marie Anne Disant. Conscrit voor het jaar 1810 voor de "Ouvriers militaires de la Marine".

Hij deserteerde op 29 juni 1810 uit deze eenheid en werd tot 5 jaar "Travaux Publics" veroordeeld.

Vervoege terug het depot op 11 maart 1811 en werd alsdan als Fuselier ingezet bij het Regiment "Walcheren", 2e Bataljon, 4e Cie.

Door koorts aangetast werd hij op 13 november 1811 opgenomen in het Militair Hospitaal van Middelburg, waar hij op 2 mei 1812 overleed.

EXTRAIT MORTUAIRE.

(a) Désigner le nom de la commune où est situé l'hôpital; désigner aussi si l'hôpital est civil ou militaire, sédentaire ou ambulante.

COMMUNE de Wesel, Département de la Moselle
HÔPITAL de la Commune de Wesel

(b) Désigner les prénoms et nom du décédé, le corps et la compagnie dans lesquels il servait, s'il était enrôlé volontaire ou conscrit embrigadé, et de quelle classe; dans ce cas, désigner aussi la commune, le canton et le département où il a été enrôlé: s'il était remplaçant, on le désignerait, ainsi que les prénoms, nom, commune, canton, département et classe de celui qu'il remplaçait.

Du registre des décès dudit hôpital a été extrait ce qui suit:
Le Sieur Jean Baptiste Vandenberg, âgé de 21 ans
fils de Guillaume et de Elisabeth Caulier, ouvrier
rés. appartenant au 19e Rég^t d'Inf^{anterie} de ligne

(c) Expliquer le genre de maladie ou de blessure dont il est mort.

natif d' Ougarde canton de Giverny département
de la Moselle est entré audit hôpital le quatorze du mois
de novembre l'an 1811 et y est décédé le deux du mois
de Mars l'an 1812 par suite d'une fièvre épidémique

Je soussigné, Économe dudit hôpital, certifie le présent extrait véritable et conforme au registre des décès dudit hôpital.

Fait à Wesel le deux du mois de Mars 1812.

[Signature]

Nous, Commissaire des guerres chargé de la police de l'hôpital de la Moselle certifions que la signature ci-dessus est celle de M. P. Dumenil Économe, et que soi doit y être ajoutée.

Fait à Wesel le deux du mois de Mars 1812.

[Signature]

N. B. On recommande la plus grande exactitude dans les actes de décès. Les prénoms et noms des décédés doivent être recueillis avec attention, ainsi que les lieux de naissance, cantons et départements, les noms et numéros des corps et compagnies; et le tout doit être écrit très-lisiblement et dans l'ordre indiqué à la marge.

- Geenis Jean Baptist

Zoon van Henri Geenis (metser) en Therese Van Caster.
Diende als Fuselier in het 94e Linie, 5e Bataljon, 3e Cie.
Werd ingezet tegen de Junta in Spanje. Aangetast door de aldaar uitgebroken
epidemie werd hij op 18 oktober 1811 opgenomen in het Militair Hospitaal
van Tolosa en stierf er aan buikloop op 15 november 1811.

- Gilis Henry

Geboren te Hoegaarden op 2 juli 1786 als zoon van Henry en Anna Brieven.
Voltigeur bij het 2e Regiment, 1e Bataljon, 3e Cie.
Streed tegen de guerilla in Spanje. Enkele dagen voor het einde van zijn
diensttijd, moest hij echter opgenomen worden in het Militair Hospitaal
van Prado te Valladolid en 6 dagen na zijn opname, namelijk op 12 december
1811 overleed hij er aan koorts.

- Vandenbergh Jean Baptist

In Hoegaarden geboren rond 1791, zoon van Guillaume en Elisabeth Castellein.
Conscrit van het jaar 1811 maar hij sloeg op de vlucht. Werd nochtans op
26 september 1811 aangehouden en op 3 oktober naar het 19e Linie te Wesel
in Duitsland verwezen. Op 14 november 1811 moest hij met een "vliegende
koorts" naar het Militair Hospitaal van Wezel worden gebracht, waar hij op
2 maart 1812 stierf.

- Vanham Servais

Zoon van boomhakker Pierre Vanham en Elisabeth Magits.
Was voltigeur bij het 4e Linie en werd in Spanje ingezet tegen de Junta.
Wegens zware kwetsuren naar het Militair Hospitaal van Salamanque gevoerd
op 28 mei 1811 en er op 7 juni gestorven.

- Gilis Dominique

Zoon van Henry en Elisabeth Dotremont.
Fuselier in 1812 bij het 94e Linie, 5e Bataljon, 3e Cie.
Ingezet in Spanje en wegens koorts opgenomen in het Militair Hospitaal van
Haro op 6 september 1812. Hij overleed er op 29 september.

- François Louis

Zoon van en van Margriet Berni (?).
Streed als voltigeur bij het 3e Regiment, 1e Bataljon, 3e Cie in Duitsland
bij Dresden en werd in het Militair Hospitaal "Grossen Gerten" aldaar op
27 juli 1813 opgenomen. Hij overleed er op 6 augustus 1813 in de ouderdom
van 20 jaar.

- Maes Jean

Conscrit van het jaar 1812. Vervoege als "telaatkomer" het Depot op
4 juni 1813 en werd verwezen naar het 131e Linie, 6e Bataljon.
In april 1814, na de nederlaag der Franse Legers, keerde hij naar huis
terug.

Straatsburg den 22 april
 Zuer liever heer Vandersmissen
 ik heb u brief ontvangen en ik laat u weten
 dat ik nog gezond ben, en als het anders was
 zoude myn van herte lief wesen, Zuer liever
 ik laat u weten dat ik in winter ook liden
 by het suur lot en met de nag in het bet dat
 als op Schildersly te Maerx en wie dat ik myn
 heb by den sergeant Major gin haken doen zyde
 hy zoo gy moet u ordonnanss vlieden koopen voor
 sch. sondacht dat ge wat proepel zyn doen hebt
 myn een paar schoenen moeten koopen, en een
 witten kousen en een blau laken panteton en een
 gille en eenen witten en eenen swarten byde halft
 docke en ik twee velder van myn brom Cappot

- Pierson Jean Henry

Conscrit van het jaar 1813. Zoon van Philippe en Marie Magdalena Stockmans. Hij werd aangeduid voor de "Garde Impériale", doch deserteerde op de weg naar zijn eenheid. Nochtans vervoegde hij vrijwillig terug het depot op 19 augustus 1813 en werd naar het strafkamp van Rijsel verwezen. Hierdoor ontsnapte hij aan de Volkerenslag bij Leipzig in oktober 1813 en kwam in april 1814 reeds terug naar huis.

- Schoensetters Henry

Conscrit van het jaar 1813 en ingedeeld als soldaat bij het 44e Linie, 4e Bataljon, 5e Cie. Hij werd naar Duitsland gestuurd waar de aftocht volop bezig was. Op 20 december 1813 stierf hij echter in het Militair Hospitaal van Bremen, aan de gevolgen van zijn opgelopen verwondingen.

- Tits Henry

Zoon van Jean en Beatrijs Bilsen. Van hem is alleen geweten dat hij op 2 oktober 1813 aan koorts en in de ouderdom van 27 jaar is overleden in het Hospitaal van het "Arsenal Boulanger au Grand-Parc". Gezien hij bij zijn overlijden ouder was dan 25 jaar, is het niet uitgesloten dat hij 3 jaar "Travaux Publics" heeft opgelopen.

- Van Diest Servais

Geboren op 8 maart 1786. Zoon van Winand en Françoise Lamens. Was carabinier bij de 4e Lichte Infanterie, 2e Bataljon. Zou deel genomen hebben aan de veldslag in Rusland en werd op 7 maart 1813 naar het Militair Hospitaal van Dantzig gebracht. Daar overleed hij 8 dagen later aan buikloop.

- Vanot (?) Paul

Fuselier bij het 44e Linie, 4e Bataljon, 4e Cie. Op 26 augustus 1813 opgenomen in het Militair Hospitaal van Brussel en er op 9 september gestorven aan een "chronische buikloop" 20 jaar oud zijnde.

- Wouters Guillaume

Conscrit van het jaar 1810. Zoon van Guillaume en Marie Elisabeth Vandenbosch. Was fuselier bij het 112e Linie. Werd echter naar het tuchtkamp van Alessandria in Italië verwezen, alwaar hij op 25 juni 1813 in het Militair Hospitaal opgenomen werd en er aan koorts overleed op 27 augustus 1813.

f h. 33 (220)